

U S N E S E N Í

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Tomáše Langáška, soudkyně zpravodajky Mgr. Sylvie Šiškeové a soudce JUDr. Filipa Dienstbiera v právní věci žalobce: **D. S.**, zastoupeného Mgr. Matejem Kozou, advokátem se sídlem Milady Horákové 116/109, Praha 6, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 936/3, Praha 7, o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 16. 7. 2019, č. j. OAM-589/ZA-ZA11-ZA20-2019, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti usnesení Krajského soudu v Praze ze dne 28. 4. 2020, č. j. 53 Az 17/2019 – 71,

t a k t o :

- I. Kasační stížnost žalobce **s e o d m í t á** pro nepřijatelnost.
- II. Žádný z účastníků **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.
- III. Ustanovenému opatrovníkovi Mgr. Mateji Kozovi, advokátovi, **s e p ř i z n á v á** odměna za zastupování a náhrada hotových výdajů ve výši **4 114 Kč**, která je splatná do 30 dnů od právní moci tohoto usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

O d ů v o d n ě n í :

I. Vymezení věci

[1] Rozhodnutím označeným v návěti žalovaný zamítl žádost žalobce o udělení mezinárodní ochrany jako zjevně nedůvodnou podle § 16 odst. 2 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu, neboť žalobce je státním občanem Gruzie, kterou Česká republika v souladu s § 2 vyhlášky č. 328/2015 Sb. považuje za bezpečnou zemi původu ve smyslu § 2 odst. 1 písm. k) zákona o azylu. Žalobce neprokázal, že v jeho případě Gruzii za bezpečnou zemi původu považovat nelze.

[2] Žalobce napadl rozhodnutí žalovaného žalobou u Krajského soudu v Praze. Krajský soud nejprve zaslal žalobci informaci o vedení řízení a vyjádření žalovaného k žalobě na adresu uvedenou v žalobě (Pobytové středisko Bělá – Jezová), zásilka se však vrátila soudu dne 4. 9. 2019 zpět. Na to se krajský soud pokusil na stejnou adresu tuto zásilku zaslat žalobci do vlastních rukou, avšak opět neúspěšně. Ve výpisu z evidence žadatelů o mezinárodní ochranu soud zjistil, že se žalobce má zdržovat od 5. 8. 2019 do 29. 1. 2020 na adrese J. A. K. 413, Z., pokusil se tedy zásilku zaslat žalobci do vlastních rukou na tuto adresu. Žalobce však nebyl zastížen, neměl na této adrese ani schránku a zásilku si nevyzvedl, proto se zásilka dne 2. 12. 2019 soudu opět vrátila zpět. Krajský soud znovu ověřil, že podle údajů v evidenci žadatelů o mezinárodní ochranu se má žalobce nacházet na adrese J. A. K. ve Z. Obrátil se také s dotazem

na Policii ČR, Ředitelství služby cizinecké policie, která sdělila, že poslední nahlášenou adresou pobytu žalobce je Pobytové středisko Bělá – Jezová, s propustkou do ubytování na adrese J. A. K. ve Z. od 5. 8. 2019 do 29. 1. 2020. Obrátil se též na Ministerstvo vnitra, podle kterého je žalobce umístěn v Pobytovém středisku Bělá – Jezová. Dne 18. 12. 2019 krajský soud požádal město Z., aby sdělilo, zda se žalobce zdržuje na adrese J. A. K. 413, případně od kdy a na základě jakého právního titulu. Dne 23. 12. 2019 město Z. soudu odpovědělo, že mu žádné údaje o žalobci nejsou známy. Tuto informaci krajský soud ověřil telefonicky dne 3. 1. 2020, zaměstnankyně Městského úřadu Z. zopakovala, že o žalobci nemá žádné zprávy a žádný nájemník na uvedené adrese svůj pobyt nenahlásil. Krajský soud následně dne 6. 1. 2020 zaslal dotaz do Pobytového střediska Bělá – Jezová, zda se tam žalobce aktuálně fyzicky zdržuje či zda se zdržuje v jiném pobytovém zařízení. Správa uprchlických zařízení Ministerstva vnitra odpověděla, že žalobce využívá možnost dlouhodobého opuštění střediska a místo, které oznámil jako adresu pobytu, je J. A. K. 413, Z. Krajský soud se také dotázal Úřadu práce České republiky, zda žalobce podal žádost o povolení k zaměstnání a jakou adresu případně uvedl, ovšem ani úřad práce o žalobci neměl k dispozici žádné údaje. Krajský soud požádal také Okresní soud Brno-venkov, aby se soudním doručovatelem pokusil doručit žalobci informace o vedení řízení, případně aby provedl šetření, zda se žalobce na uvedené adrese zdržuje a u koho pobývá.

[3] Krajský soud znovu provedl lustraci v evidenci žadatelů o mezinárodní ochranu a zjistil, že aktuální adresa žalobce by měla být P. Z. 29, P. Dotázal se tedy dne 6. 2. 2020 majitele nemovitosti, zda se tam žalobce zdržuje. K tomu požádal Ministerstvo vnitra a cizineckou policii o aktualizaci informací o žalobci. Oba dotázané správní orgány shodně uvedly adresu P. Z. 29, P. Majitel nemovitosti dne 24. 2. 2020 soudu sdělil, že žalobce v domě nebydlí, zdržoval se tam pouze od 9. 4. 2019 do 15. 8. 2019. Dne 2. 3. 2020 proto krajský soud ustanovil žalobci opatrovníkem Mgr. Mateje Kozu, advokáta, a uložil mu, aby okamžitě vyrozuměl soud, pokud zjistí žalobcovu aktuální místo pobytu. Mgr. Koza zaslal krajskému soudu reakci na vyjádření žalovaného k žalobě, žádnou adresu ve vztahu k žalobci však neuvedl. Krajský soud proto naposledy ověřil adresu žalobce z výpisu z evidence žadatelů o mezinárodní ochranu, kde nedošlo k žádné změně – byla zde uvedena adresa P. Z. 29, P. Dne 28. 4. 2020 tedy krajský soud nyní napadeným usnesením řízení zastavil podle § 47 písm. c) zákona č. 150/2005 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“) ve spojení s § 33 písm. b) zákona o azylu.

II. Obsah kasační stížnosti a vyjádření žalovaného

[4] Proti tomuto usnesení podal žalobce (dále jen „stěžovatel“) prostřednictvím ustanoveného opatrovníka kasační stížnost. K otázce přijatelnosti uvedl, že kasační stížnost podstatně přesahuje jeho vlastní zájmy, neboť se jedná o šetření pobytu osob se zvláštní ochranou – žadatele o mezinárodní ochranu, k jejichž ochraně se Česká republika zavazuje podle mezinárodního práva. Ke zjištění jejich pobytu je tedy třeba vyvinout patřičné úsilí a podpořit je průkaznými zjištěními. Žadatelé o azyl totiž zpravidla neovládají český jazyk a povinnosti vyplývající z právní úpravy jsou jim často nesrozumitelné.

[5] Důvodnost kasační stížnosti stěžovatel shledává v tom, že krajský soud nevyvinul stejné úsilí při šetření místa pobytu na adrese ve městě Z. a na adrese P. Z. v P. Na adrese P. Z. nebyla vylepena výzva, aby kontaktoval soudního vykonavatele, soud tedy nevyčerpal všechny možnosti ke zjištění, zda se stěžovatel na dané adrese opravdu nachází. Informace, že stěžovatel pobýval na adrese P. Z. v P. pouze v období od 9. 4. 2019 do 18. 8. 2019, je v rozporu s evidencí žadatelů o mezinárodní ochranu, ve které je uveden údaj, že se na ní má nacházet od 30. 1. 2020 do 15. 7. 2020. Nadto krajský soud založil závěr, že stěžovatel na adrese P. Z. pobýval jen v roce 2019, pouze na informacích od třetích osob. Není ani jasné, zda první výzvu ke kontaktování soudního vykonavatele – na adrese ve městě Z. – soud učinil v jazyce, kterému stěžovatel rozumí.

pokračování

Postup soudu při zjišťování stěžovatelova místa pobytu proto stěžovatel považuje za ryze formální, neúplný a nedostatečný.

[6] Žalovaný ve vyjádření ke kasační stížnosti vyslovil přesvědčení, že krajský soud použil ke zjištění stěžovatelova pobytu veškeré dostupné prostředky, nedopustil se tedy nesprávného použití procesní normy.

III. Posouzení Nejvyšším správním soudem

[7] Nejvyšší správní soud vyhodnotil kasační stížnost jako nepřijatelnou ve smyslu § 104a odst. 1 s. ř. s., neboť svým významem podstatně nepřesahuje vlastní zájmy stěžovatele (k výkladu tohoto pojmu viz usnesení Nejvyššího správního soudu ze dne 26. 4. 2006 č. j. 1 Azs 13/2006 – 39, č. 933/2006 Sb. NSS). Ačkoli usnesení, jímž se kasační stížnost odmítá pro nepřijatelnost, nemusí být odůvodněno (§ 104a odst. 3 s. ř. s.), Nejvyšší správní soud stručně odůvodnění připojuje.

[8] Podle § 47 písm. c) s. ř. s. soud řízení zastaví, stanoví-li tak zvláštní zákon. Podle § 33 písm. b) zákona o azylu soud řízení zastaví, jestliže nelze zjistit místo pobytu žadatele o udělení mezinárodní ochrany (žalobce).

[9] Stěžovatel poukazuje na vady v procesu, který předcházal zastavení řízení před krajským soudem podle § 33 písm. b) zákona o azylu (tj. z důvodu neznámého pobytu cizince). Touto otázkou se již Nejvyšší správní soud opakovaně zabýval. Jak zdůraznil v rozsudku ze dne 25. 2. 2004, č. j. 2 Azs 16/2004 – 45, smyslem citovaného ustanovení zákona o azylu je nezabývat se meritorně azylovými návrhy těch účastníků, kteří již zmizeli ze zorného pole orgánů veřejné moci České republiky a kteří již pravděpodobně nejsou ani v dosahu jurisdikce České republiky. Nezdržuje-li se takový účastník řízení v místě hlášeného pobytu v České republice, v důsledku nemožnosti dosáhnout jeho přítomnosti u soudu (např. za účelem objasnění pravdivosti tvrzení účastníka, vyjasnění rozporů mezi výpovědí účastníka před správním orgánem a novým tvrzením v kasační stížnosti, objasnění a rozvedení stížnostních bodů, apod.) vznikají v řízení u soudu značné průtahy, právě v důsledku neoznámení místa pobytu, případně jeho změny.

[10] K podmínkám postupu podle citovaných ustanovení se Nejvyšší správní soud vyjádřil např. v rozsudku ze dne 14. 8. 2009, č. j. 8 Azs 21/2009 – 91, v němž konstatoval, že vychází-li soud ve svém rozhodnutí z toho, že účastník řízení je neznámého pobytu, musí být ověření této skutečnosti přiměřeně aktuální. V rozsudku ze dne 26. 5. 2005, č. j. 7 Azs 271/2004 – 58, č. 707/2005 Sb. NSS, Nejvyšší správní soud uvedl, že nemožnost zjistit místo pobytu žadatele o udělení azylu je dána jen tam, kde soud vyvíjel požadované úsilí ke zjištění místa pobytu žadatele a přes toto úsilí, a případně další pátrání v příslušných evidencích, pobyt žadatele nebyl zjištěn a zůstal zcela neznámý. Pokud i přes toto úsilí zůstane pobyt stěžovatele nezjištěn a zcela neznámý, lze řízení zastavit. V rozsudku ze dne 6. 8. 2009, č. j. 8 Azs 26/2009 – 45, Nejvyšší správní soud konstatoval, že mezi soudu dostupné prostředky ke zjištění pobytu žadatele o azyl patří zejména dotaz na místo pobytu žadatele u obou správních orgánů, které mají podle zákona o azylu vést evidenci místa pobytu žadatelů o azyl, tj. Ministerstvo vnitra a Ředitelství služby cizinecké policie, podle okolností konkrétní projednávané věci lze uvažovat např. i o dotazu na místo pobytu žalobce u jeho zástupce, má-li nějakého, příp. pokus o doručení na adresu, kterou žalobce uvede v podání soudu.

[11] Ze soudního spisu (jak je zrekapitulován v bodě [2] a [3]) je patrné, že krajský soud postupoval zcela v souladu s výše uvedenou judikaturou. Vyvinul nadstandardní úsilí a využil všechny jemu dostupné možnosti, aby zjistil místo pobytu stěžovatele, avšak bezvýsledně. Byl to naopak stěžovatel, kdo neprojevil patřičný zájem o průběh soudního řízení, na kterém závisí

otázka legálnosti jeho pobytu na území České republiky. Skutečnost, že se stěžovatel fakticky nevyskytoval na adrese či adresách, oznámených krajskému soudu, žalovanému, resp. cizinecké policii, jde jednoznačně k tíži stěžovateli a nikoliv žalovanému nebo krajskému soudu. Bylo na stěžovateli, aby v zájmu řádného průběhu soudního řízení zajistil, aby mu krajský soud mohl bezproblémově doručovat písemnosti. Pokud se krajskému soudu nepodařilo zjistit místo pobytu stěžovatele ani po tak důkladném a rozsáhlém pátrání, jaké provedl, bylo zcela na místě zastavit řízení podle § 33 písm. c) zákona o azylu.

IV. Závěr a náklady řízení

[12] Judikatura Nejvyššího správního soudu tedy poskytuje dostatečnou odpověď na námitky uvedené v kasační stížnosti a Nejvyšší správní soud neshledal žádné další důvody pro přijetí kasační stížnosti k věcnému projednání. Proto kasační stížnost jako nepřijatelnou podle § 104a odst. 1 s. ř. s. odmítl.

[13] Výrok o náhradě nákladů řízení vychází z § 60 odst. 3, větou první, s. ř. s., ve spojení s § 120 s. ř. s., podle nichž žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení, pokud byla kasační stížnost odmítnuta.

[14] V řízení před krajským soudem byl stěžovateli usnesením ze dne 2. 3. 2020, č. j. 53 Az 17/2019 – 60, ustanoven opatrovníkem Mgr. Matej Koza, advokát. Podle § 35 odst. 10 *in fine* s. ř. s. zastupuje ustanovený zástupce, je-li jím advokát, účastníka i v řízení o kasační stížnosti. Hotové výdaje a odměnu za zastupování platí v takovém případě stát (§ 35 odst. 10 ve spojení s § 120 s. ř. s.). Ustanovenému zástupci náleží za poskytnutí jednoho úkonu právní služby spočívající v podání kasační stížnosti [písemné podání ve věci samé podle § 11 odst. 1 písm. d) vyhlášky č. 177/1996 Sb., o odměnách advokátů a náhradách advokátů za poskytování právních služeb (advokátní tarif)], odměna ve výši 3 100 Kč [§ 7 bodu 5 ve spojení s § 9 odst. 4 písm. d) advokátního tarifu]. Zástupci náleží také náhrada hotových výdajů, která je stanovena paušálně v § 13 odst. 3 advokátního tarifu ve výši 300 Kč za každý jeden úkon právní služby. Vzhledem k tomu, že ustanovený zástupce je plátcem DPH, odměna je dále zvýšena o částku odpovídající této dani. Celkem tedy Nejvyšší správní soud přiznal ustanovenému opatrovníkovi na odměně za zastupování stěžovatele a na náhradě hotových výdajů částku 4 114 Kč. Tato částka mu bude vyplacena do 30 dnů od právní moci usnesení z účtu Nejvyššího správního soudu.

Poučení: Proti tomuto usnesení **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 8. července 2020

JUDr. Tomáš Langášek
předseda senátu